

ՄԱՏԵՄԱՏԻԿԱ 6-րդ ԴԱՍԱՐԱՆ
ՄԱՐԶԱՅԻՆ ՓՈՒԼ 2023-2024թ.
ԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐ

1. Ապրանքի գինը թանկացրին 60%-ով: Քանի՞ տոկոսով պետք է էժանացնեն ստացված գինը, որպեսզի ապրանքը վաճառեն սկզբնական գնով:

- 1) 40   2) 60   3) $37\frac{1}{2}$ 4) այլ պատասխան

Լուծում. Ապրանքի գինը 60 %-ով թանկացնելուց հետո նոր գինը ստացվեց սկզբնական գնի $1 + \frac{3}{5} = \frac{8}{5}$ մասը: Սկզբնական գինը ստանալու համար այն պետք է բազմապատկել $\frac{5}{8}$ -րդ մասով, այսինքն $\frac{5}{8} \cdot 100\%$ -ով: $\frac{500}{8} = 62\frac{1}{2}\%$: Հետևաբար պետք է էժանացնեն $100 - 62\frac{1}{2} = 37\frac{1}{2}\%$ -ով:

Պատ.՝ 3) $37\frac{1}{2}$

2. Բնական թիվն ունի 3 պարզ բաժանարար: Ամենաքիչը քանի պարզ բաժանարար կարող է ունենալ այդ բնական թվի և 98-ի արտադրյալը:

- 1) 3   2) 4   3) 5   4) 6

Լուծում. $98=2 \cdot 7 \cdot 7$: Քանի որ բնական թիվը ունի 3 պարզ բաժանարար, հետևաբար ամենաքիչ քանակությամբ պարզ բաժանարարներ ստանալու համար, այդ թիվը 2-ով և 7-ով բազմապատկելիս պարզ բաժանարարների քանակը պետք է չավելանա:

Պատ.՝ 1) 3:

3. Քանի իրարից տարբեր եղանակներով կարելի է մանրել 420 դրամը առնվազն մեկ հատ 20 և առնվազն մեկ հատ 50 դրամանոցների միջոցով:

- 1) 3   2) 4   3) 2   4) 5

Լուծում. 420 դրամը մանրել 20 և 50 դրամանոցներով, նույնն է, որ 42 դրամը մանրել 2 և 5 դրամանոցներով: Քննարկելով դեպքերը կստանանք.

- ա) 8 հատ 5 դր, 1 հատ 2 դր
- բ) 6 հատ 5 դր, 6 հատ 2 դր
- գ) 4 հատ 5 դր, 11 հատ 2 դր
- դ) 2 հատ 5 դր, 16 հատ 2 դրամանոցների միջոցով:

Պատ.՝ 2) 4:

4. Արամը, Վահեն և Գևորգը գնացին անտառ սունկ հավաքելու: Տուն վերադառնալիս նրանք նկատեցին, որ միասին ունեն 36 սունկ: Երբ Գևորգը իր հավաքած սունկի $\frac{1}{3}$ -ը տվեց Վահենին, Արամը նկատեց, որ իր հավաքած սունկի $\frac{1}{4}$ -ը Վահենին տալու դեպքում նրանք բոլորը կունենան հավասար քանակությամբ սունկ: Քանի՞ սունկ էր հավաքել Վահեն:

- 1) 10   2) 15   3) 8   4) 7

Լուծում. Վերջում յուրաքանչյուրի մոտ լինում է 12 սունկ: Գևորգի մոտ 12 սունկ մնացել էր $12: \frac{2}{3} = 18$, $18-12=6$ տալուց հետո: Հետևաբար մինչ այդ Վահեն ուներ $12-6=6$ սունկ: Արամի մոտ պետք է մնար 12 սունկ, ուստի նա ուներ $12: \frac{3}{4} = 16$ սունկ: Այսինքն Արամը Վահենին տվել է $16-12=4$ սունկ: Կստացվի, որ Վահեն հավաքել էր $6-4=2$ սունկ:

Պատ.՝ 2: Տարբերակում ճիշտ պատասխանը նշված չէ:

5. Նկարում պատկերված աղյուսակի 9 վանդակներում գրված են 8-ից մինչև 16 բնական թվերն այնպես, որ աղյուսակի յուրաքանչյուր տողում և սյունյակում գտնվող թվերի գումարները լինեն հավասար: Գտնել յուրաքանչյուր տողի թվերի գումարը, եթե աղյուսակի բոլոր 9 վանդակներում գրված թվերը իրարից տարբեր են:

- 1) 37   2) 36   3) 50   4) այլ պատասխան

Լուծում. Աղյուսակում գտնվող բոլոր տողերի թվերի գումարը կլինի $(8+9+10+\dots+16):3=36$:

Պատ.՝ 2) 36:

6. Արմենը ներկում է քարտեզը: Ուղիղ մեկ ժամ անց նա ներկած է լինում քարտեզի $\frac{6}{7}$ մասը: Քանի՞ րոպե անց Արմենը ներկած կլինի քարտեզի $\frac{3}{14}$ -րդ մասը, եթե նա յուրաքանչյուր հաջորդ րոպեին ներկում է նախորդ րոպեների ներկածի կրկնակին:

- 1) Այլ պատասխան   2) 58ր   3) 15ր   4) 29ր

Լուծում. Յուրաքանչյուր 1 րոպե անց Արմենը ներկում է նախորդ րոպեների կրկնապատիկը և ուղիղ 60 րոպե անց ներկված է լինում քարտեզի $\frac{6}{7}$ մասը: 59 րոպե անց ներկած կլինե՞ր $\frac{6}{7} : 2 = \frac{3}{7}$ մասը, իսկ 58 րոպե անց՝ $\frac{3}{7} : 2 = \frac{3}{14}$ մասը:

Լուծում: Քանի որ յուրաքանչյուր րոպեում ներկում է նախորդ րոպեների ներկածի կրկնակին, դժվար չէ հասկանալ, որ ամեն րոպեն ավարտվելուց ներկված մակերեսը եռապատկվում է: Քանի որ 60 րոպեում նա ներկել է $\frac{6}{7} = \frac{12}{14}$ մասը, ապա 59 րոպեում նա ներկել էր դրա $\frac{1}{3}$ մասը՝ $\frac{12}{14} \cdot \frac{1}{3} = \frac{4}{14}$: Իսկ 58 րոպեում ներկել էր դրա $\frac{1}{3}$ մասը՝ $\frac{4}{14} \cdot \frac{1}{3} = \frac{4}{42}$: Պետք է պարզել, թե որքան ժամանակում է նա ներկել ամբողջի $\frac{3}{14}$ մասը: Հաշվի առնելով, որ $\frac{4}{42} < \frac{3}{14} < \frac{4}{14}$, կարող ենք պնդել, որ պատասխանը 58-ի և 59-ի միջև ընկած թիվ է, ուստի ճիշտ տարբերակն է՝ **այլ պատասխանը:**

Պատ.՝ 1) Այլ պատասխան, 2) 58 ր:

7. Քանի՞ իրարից տարբեր եղանակներով կարելի է կողք-կողքի դասավորել 1; 2; 3 թվերը եռյակներով և չնվազման կարգով (օր.՝ (1; 1; 2); (2; 3; 3); (1; 2; 3)...):

- 1) 5   2) 9   3) 6   4) 10

Լուծում. Բոլոր եռյակները կլինեն (1; 1; 1); (1; 1; 2); (1; 1; 3); (1; 2; 2); (1; 2; 3); (1; 3; 3); (2; 2; 2); (2; 2; 3); (2; 3; 3); (3; 3; 3):

Պատ.՝ 4) 10:

8. Երկնիշ թվերից քանիսի՞ թվանշանների գումարն է գույգ:

- 1) 50   2) 25   3) 45   4) 20

Լուծում. Թվանշանների գումարը կլինի գույգ, եթե երկնիշ թվի երկու թվանշաններն էլ գույգ են կամ երկուսն էլ՝ կենտ: Առաջին դեպքում կունենանք 45, իսկ երկրորդ դեպքում 55 երկնիշ թվեր: Ընդհանուր քանակությամբ կստացվի $20+25=45$:

Պատ.՝ 3) 45:

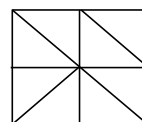
9. 123456789 թվից քանի՞ եղանակով կարելի է երեք թվանշաններ ջնջել այնպես, որ ստացված թիվը բաժանվի 9-ի:

- 1) 3   2) այլ պատասխան   3) 7   4) 10

Լուծում. Համաձայն բնական թվի 9-ի բաժանելիության հայտանիշի՝ բնական թվի թվանշանների գումարը պետք է բաժանվի 9-ի: $1+2+\dots+9=45$ ստացվում է, որ ջնջված թվանշանների գումարը պետք է լինի 9; 18; 27;.....: 27 և ավելի հնարավոր չէ: 9 և 18 ստնալու համար պետք է ջնջել 10 եռյակ՝ (1; 2; 6); (1; 3; 5);..... (3; 6; 9); (4; 5; 9):

Պատ.՝ 4) 10:

10. Նկարում պատկերված քառակուսիները կիսված են հավասարապես: Քանի՞ իրարից տարբեր եղանակներով կարելի է ներկել այդ նկարի $\frac{3}{4}$ մասը (ներկման դեպքում մաս կազմող յուրաքանչյուր եռանկյուն պետք է ներկված լինի ամբողջությամբ):

- 1) 30   2) 56   3) 28   4) 4

Լուծում. $\frac{3}{4}$ մասը նեկելու համար նշված 8 եռանկյուններից պետք է ներկել 6-ը, դա նույնն է, որ 8 եռանկյուններից ընտրենք 2-ը, որոնց քանակն է $7+6+5+4+3+2+1=28$:

Պատ. ` 3) 28:

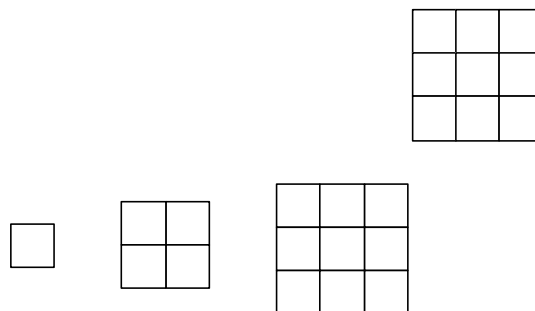
11. Գտնել այն երկնիշ թիվը, որը 7-ի և 8-ի բաժանելիս ստացվող մնացորդների գումարը կլինի 13:
Լուծում. Բնական թիվը 7-ի և 8-ի բաժանելիս հնարավոր մեծագույն մնացորդներն են համապատասխանաբար 6-ը և 7-ը: Հետևաբար այդ թվի և 1-ի գումարը առանց մնացորդի կբաժանվի և՛ 7-ի, և՛ 8-ի: պահնջվելիք երկնիշ թիվը կլինի $56-1=55$:

Պատ. ` 55:

12. Ափսեի մեջ կան 28 խնձորներ և տանձեր: Ցանկացած 11-ից գոնե մեկը խնձոր է, իսկ ցանկացած 19-ից գոնե մեկը տանձ է: Քանի՞ խնձոր կա այդ ափսեի մեջ:
Լուծում. Քանի որ ցանկացած 19-ից գոնե մեկը տանձ է, կունենանք, որ խնձորների քանակը չի կարող գերազանցել 18-ը, իսկ ցանկացած 11-ից գոնե մեկը խնձոր է պայմանից կհետևի, որ տանձերի քանակը չի կարող գերազանցել 10-ը:

Պատ. ` 18:

13. Նկարում պատկերված քառակուսին տրոհված է 9 հավասար քառակուսիների: Ամենաշատը քանի՞ քառակուսի կա նշված պատկերում, որոնց կողմերը գտնվում են տրոհման հորիզոնական և ուղղահայաց գծերի վրա:

Լուծում. Քառակուսիները կլինեն հետևյալ տեսքերի.
 Դրանց համապատասխան քանակները կլինեն $9+4+1=14$:

Պատ. ` 14:

14. Գտնել 36-ի բաժանվող այն բոլոր բնական թվերի քանակը, որոնց թվանշանները չեն կրկնվում և որոնք գրվում են 1; 2; 3; 4 թվանշանների միջոցով (թվանշաններից որոշները կարող են նաև չմասնակցել):
Լուծում. Նշված թվի 36-ի բաժանվելու պայմանից հետևում է, որ այդ թիվը պետք է բաժանվի և՛ 4-ի, և՛ 9-ի: Թվանշանների չկրկնվելու պայմանից հետևում է, որ պահանջվելիք թիվը չի կարող լինել հնգանիշ և ավելի, իսկ 9-ի բաժանվելու պայմանից հետևում է, որ այն քառանիշ լինել չի կարող ($1+2+3+4=10$): Բնական թիվը պետք է որոնել եռանիշ թվերի շարքից: 4-ի բաժանելիության կանոնից հետևում է, որ այդ թվերն են 324-ը և 432-ը:

Պատ. ` 2:

15. Եռանիշ թվերից քանի՞սն են, որոնք չունեն կողք-կողքի գտնվող միևնույն թվանշանը (101;.....213;.....):
Լուծում. Պետք է բոլոր եռանիշ թվերի քանակից հեռացնել կողք-կողքի միևնույն թվանշանն ունեցող եռանիշ թվերի քանակը: Վերջինի տեսքերն են 100; 200; .....; 900 (9 հատ) և 11.; .11; 22.; .22; .....; 99.; .99: 11. Տեսքի կլինի 10 եռանիշ, իսկ .11 տեսքի՝ 9 եռանիշ թվեր: Ընդհանուր քանակությամբ կունենանք $(10+8)9=162$: $162+9=171$ և $900-171=729$:

Պատ. ` 729: